17.3.2021

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Asia: HE 4/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pyytää sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoa hallituksen esityksestä, jolla esitetään muutoksia lakiin lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä.

Valiokunta on yhdistänyt hallituksen esityksen käsittelyyn lakialoitteet LA 1/2019 vp ja LA 2/2019 vp, joita ministeriön on mahdollista lausunnon yhteydessä kommentoida. Molemmissa lakialoitteissa ehdotetaan rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 §:n muuttamista.

Lakialoitteessa LA 1/2019 vp esitetään, että lasten ja nuorten kanssa työskentelevien henkilöiden työnantaja voisi rikosrekisteriotteen pyytämällä selvittää jo työsuhteessa olevien henkilöiden rikostausta, kun nyt sääntely koskee vain ennen työsopimuksen solmimista. LA 2/2019 vp puolestaan esitetään, että rikostaustan selvittämistä koskevaa lakia sovellettaisiin kaikkiin lain soveltamisalan piirissä oleviin tehtäviin työ- tai virkasuhteen kestosta riippumatta. Nyt lakia ei sovelleta tehtäviin, jotka yhden vuoden aikana yhteensä kestävät enintään kolme kuukautta.

Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa hallituksen esityksessä ehdotettuja muutoksia eikä ministeriöllä ole niihin huomautettavaa. Sosiaali- ja terveysministeriö on lausunut aikanaan esityksestä ja ollut mukana myös esityksen jatkovalmistelussa. Ministeriö pitää lasten suojelun ja oikeuksien toteutumisen kannalta hyvänä, että mahdollisuus (oikeus) rikostaustan selvittämiseen on esityksessä nyt ulotettu koskemaan myös lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä.

Kuten hallituksen esityksessäkin on todettu, rikostaustan selvittämismenettelyn laajentaminen eräisiin muihin henkilöryhmiin, kuten lastensuojelun edunvalvojiin, edellyttää erillistä selvitystä ottaen huomioon edunvalvontatilanteet myös lastensuojelua laajemmin. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että valiokunnan käsittelyssä olevissa lakialoitteissa (LA 1/2019 vp ja LA 1/2019 vp) esitetyt muutokset ovat niin ikään sellaisia, mitkä ministeriön näkemyksen mukaan edellyttäisivät laajempaa selvittämistä.

Osastopäällikkö Veli-Mikko Niemi

Neuvotteleva virkamies Tiina Muinonen